

> KNJIGA

Boljunec in slovenska imena (nekoč)

Srenja Boljunec pri Trstu je izdala knjigo *Nekoč je obstajal Boliunz*

Nekoč je bila majhna vas na obrobju velikega mesta Trsta. V njej je bil izvir bistre vode, ki je ni nikoli zmanjkalo, niti v najhujši suši ne, zato so ga rimski inženirji izbrali kot najpomembnejši vodovod za Trst. Časi pa so minevali in izvir je usahnil. Vas se je imenovala Boliunz, Bolunz, B'lunc, Boljunec ali po italijansko Bagnoli della Rosandra.

Vas Boljunec je bila v preteklih desetletjih, tako kot vse okoliške vasi Trsta, žrtvovana za pozidavo industrijskih objektov. Na mestu, kjer so Boljunčani, Slovenci, некоč pasli na velikem polju pod vasjo, že nekaj časa stoji velike tovarniške hale.

Predstavljena knjiga, ki so jo avtorji ustvarjali z veliko vnemo, se posveča starim krajevnim imenom, ki se ne uporabljajo več in tonejo v pozabo. Obenem prinaša tudi redko slikovno gradivo minulih časov, shranjeno v domačih družinskih zbirkah in raznih arhivih v Trstu, zato bo nedvomno omogočila novim rodovom oživiti delček zgodovine tega zanimivega območja.

Ledinska imena

Avtorja knjige *Nekoč je obstajal Boliunz*. Spomin na stara krajinska imena katastrske občine Boljunec sta Silvester Metlika in Stojan Glavina. Knjiga se začinja z mejami boljunskega ozemlja, se pravi z opisom mej katastrske

občine Boljunec iz leta 1820, v katerem so poleg toponimov zapisani vsi mejni kamni, ki jim že več let sledi in zanje skrbi sovaščan Stojan Glavina iz Gornjega konca. Oris ledinskih območij in njihova razlaga, kjer je ta sploh mogoča, sledita opisu mej in se začneta v središču vasi in, začenši z osrednjo Gorico

(središčem kraja), jemljeta v pretres vse toponime zgodovinsko naseljenega vaškega jedra. Tu se razpre pogled na sosednja območja, kjer so se некоč širile poljedelske površine v najbližjem krogu vasi, tja do brd na južni strani boljunske ravnice, kjer se danes kopičijo nove gradnje in dvigajo okoli tovarne Velikih motorjev, ki je »pogoltnila« nekdanje ledine.

Od tod dalje besedilo poska-kuje od Koromačnika navzdol

do Mujbrd, Lakotič in Val, danes poraščenih z ogromnimi naftnimi rezervoarji, in objame boljunske ravnice po zahodni strani do Zaboljunca, kar pomeni, da popisuje ledine na južni in zahodni strani boljunske občine. Nato opis zavije v sotesko, ki ji domačini pravijo Klinšca (Glinščica, po italijansko Val Rosandra), se pomudi v Gornjem koncu, nato obravnava še imena skal in vrhov ter se z vzpetin prevesi do ravnega in poglobljenega sveta v nižini. Nazadnje knjiga obravnava vodovje, od Klinšce oziroma poknjižene Glinščice in njenih tolmunov do manjših potokov in hudournikov, izvirov, stoječih vod in umetno zgrajenih zbiralnikov.

Izginjajoča slovenščina

Nekoč je obstajal Boliunz je zelo pomembna knjiga. Avtorja sta zbrala in v njej objavila zelo veliko opisov, razlag in pojasnil, zdi se, da vsakega kotečka vasi Boljunec in njene okolice. Poleg ledinskih imen in drugih poimenovanj sta prikazala tudi, kaj je pred mnogimi desetletji tam bilo, na primer obdelovalne površine in pašniki, ki jih danes več ni, ker so pozidani. V vas in okolico so se priselili tujci, Italijani, ki starih poimenovanj ne poznajo. Glavna vrednost knjige je zato v tem, da sta

avtorja z njo zadnji hip iztrgala pozabi neverjetno množico krajevnih poimenovanj (tudi ledinskih imen), ki jih že nekaj časa nihče več ne uporablja. V imenih in besedah pa se skriva tudi bogastvo slovenskega jezika. Knjiga je zato neprecenljiva za mnoge, ki bodo kdaj preučevali kraj in slovenska poimenovanja v njem.

IVO ŽAJDELA

ivo.zajdela@druzina.si